

SCENARIUSZ LEKCJI
Współczesne inspiracje mitologiczne
(Anna Adamowicz, *Animalia*)

OPRACOWAŁA ALICJA WOSIK

Cele	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doskonalenie umiejętności analizy i interpretacji dzieł poetyckich; ➤ rozpoznawanie w utworach literackich nawiązań do tradycji antycznej; ➤ rozwijanie umiejętności wykorzystywania kontekstów w interpretacji dzieł literackich; ➤ utrwalenie pojęć takich jak: mit, reinterpretacja, intertekstualność.
Cele operacyjne	<p>A uczeń rozpoznaje w utworze i interpretuje sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej;</p> <p>B uczeń dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich;</p> <p>C uczeń wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;</p> <p>D uczeń przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;</p> <p>E uczeń stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednie do sytuacji;</p> <p>F uczeń porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach.</p>
Metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ burza mózgów zakończona mapą myśli; ➤ dyskusja moderowana; ➤ metoda podająca; ➤ analiza tekstu literackiego.
Materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tablica interaktywna lub rzutnik; ➤ utwór Anny Adamowicz pt. <i>jadłoba</i> (zał. 1 w materiałach, s. 4); ➤ karta pracy (zał. 2 w materiałach, s. 5). <p>Wydruki tekstu oraz karty pracy można zastąpić wersją elektroniczną wyświetlaną na tablicy interaktywnej lub za pomocą rzutnika.</p>

Przygotowanie do lekcji | Lekcja adresowana jest do uczniów, którzy są już zaznajomieni z treścią *Mitologii* Jana Parandowskiego oraz posiadają podstawową wiedzę na temat kultury antycznej. Wcześniejsze zapoznanie z tekstem omawianym w trakcie zajęć nie jest konieczne, jednak nauczyciel może poprosić chętnego ucznia lub uczniów o przygotowanie krótkiego referatu na temat mitologicznej Melissy.

Konteksty dla nauczyciela | Anna Adamowicz (ps. Laura Osińska) – urodzona w 1993 roku w Lublinie, polska poetka i diagnostka laboratoryjna. Nominowana do Nagrody Głównej Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Jacka Bierzina (2013), Nagrody Literackiej Gdynia (2017), Nagrody Literackiej m.st. Warszawy oraz Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius (2025). Laureatka Nagrody im. Wisławy Szymborskiej (2019) za tom *Animalia* oraz Stypendium im. Stanisława Barańczaka w ramach Poznańskiej Nagrody Literackiej (2025) za tom *Słuc. Kręgosłup Tytanii Skrzydło*.

Twórczość poetycka:

Wątpia (Wydawnictwo Kwadratura, Łódź 2016);
Animalia (Biuro Literackie, Stronie Śląskie 2019);
Nebula (Biuro Literackie, Stronie Śląskie 2020);
zmyśl [] zmysł (jako Laura Osińska, Biuro Literackie, Kołobrzeg 2021);
Słuc. Kręgosłup Tytanii Skrzydło (Wydawnictwo Warstwy, Wrocław 2024);
Jaw (Biuro Literackie, Kołobrzeg 2025).

Melissa, Melisa (z gr. ‘pszczoła’) – grecka nimfa. Według podań była siostrą Amaltei i żywicielką Zeusa, którego karmiła miodem. Istnieje wiele wersji mitu – jedna z nich głosi, że Melissa została zamieniona przez Zeusa w pszczołę, inna z kolei przedstawia Melisę jako jedną z kapłanek Demeter, której bogini wyjawiała swoje sekrety. Zazdrosne kapłanki zamordowały kobietę, a Demeter, dowiedziawszy się o tym, nasała na nie rój pszczół, który wyleciał z ciała Melissy. Robert Graves w *Mitach greckich* wspomina o Melisseusie, czyli „człowieku miodu”, ojcu Adrastei i Io, który w istocie był ich matką Melisą – boginią w postaci królowej pszczoły, która co roku zabijała swojego męża.

PRZEBIEG LEKCJI

1
czas: 2 min

Przywitanie klasy, sprawdzenie obecności, zanotowanie tematu oraz celów lekcji.

2
czas: 7 min
zapotrzebowanie:
tablica

Burza mózgów wokół pojęcia intertekstualności – uczniowie wspólnie próbują ustalić definicję słowa. Następnie klasa formułuje odpowiedzi na pytanie: „w jakim celu autorzy nawiązują w swoich utworach do innych dzieł kultury?”. Uczniowie zapisują pomysły w zeszytach, po czym, wspólnie z nauczycielem, tworzą na tablicy mapę myśli składającą się z możliwych odpowiedzi na zadane pytanie.

<p>3 czas: 13 min realizowane cele: B</p>	<p>Nauczyciel prosi uczniów, aby spróbowali wymienić znane im utwory literackie, w których pojawiają się nawiązania do innych tekstów kultury.</p>
<p>4 czas: 13 min realizowane cele: A, C i D zapotrzebowanie: załącznik 1 i 2</p>	<p>Nauczyciel zapowiada, że w trakcie lekcji uczniowie poznają utwór poetycki Anny Adamowicz, i przedstawia biogram autorki. Tłumaczy, że omawiany utwór nawiązuje do postaci mitologicznej Melissy, i zaznajamia uczniów z historią nimfy lub prosi o to ucznia, który zgłosił chęć przygotowania krótkiego referatu na ten temat. Istotne jest zaznaczenie, że historia o Melissie występuje w wielu wersjach – dowodzi to, że mitologiczne opowieści były tworem żywym, stale przekształcanym i reinterretowanym. Wniosek ten może zostać przedstawiony przez nauczyciela w formie podającej lub sformułowany przez uczniów wskutek prowadzenia dyskusji moderowanej wokół pytania: „dlaczego historie mitologiczne występują w różnych wersjach?”. W tym miejscu uczniowie przypominają sobie lub poznają pojęcie reinterretacji oraz utrwalają informacje o tym, w jaki sposób i w jakim celu powstawały pierwsze mity.</p> <p>Uczniowie odczytują wiersz Anny Adamowicz zatytułowany <i>jadłoba</i>. Nauczyciel pyta o ich odczucia po przeczytaniu tekstu i prosi o wskazanie podobieństw i różnic w poetyckim oraz mitologicznym przedstawieniu postaci Melissy. Po krótkiej dyskusji, uczniowie w parach rozwiązują zadania do tekstu (zał. 2 w materiałach).</p>
<p>5 czas: 7 min realizowane cele: D, E</p>	<p>Po czasie przeznaczonym na pracę nad zadaniami, nauczyciel prosi ochotników by przedstawili swoje odpowiedzi i skonfrontowali je z rozwiązaniami innych uczniów. Wspólnie z klasą dopowiada brakujące elementy odpowiedzi, a jeżeli istnieje taka potrzeba, poprawia i naprowadza uczniów na odpowiedni tok myślenia.</p>
<p>6 czas: 3 min realizowane cele: F</p>	<p>Na zakończenie, nauczyciel nagradza aktywne osoby zgodnie z przyjętymi zasadami oceniania i prosi o podsumowanie lekcji notatką, którą uczniowie będą mogli podzielić się na początku kolejnych zajęć.</p>

ZAŁĄCZNIK 1.

TREŚĆ WIERSZA

Anna Adamowicz,
Animalia,
Biuro Literackie,
Stronie Śląskie 2019,
s. 40

ANNA ADAMOWICZ
jadłoba

na imię mi Melissa, jestem oreadą.
jako pierwsza w Grecji
wydarłam pszczołom miód z gardeł,
by włożyć we własne

kiedy znalazłam w górskiej grocie niemowlę,
chciałam je nakarmić, nie miałam pojęcia,
że pszczoły wszeptują w miód zło, obłe buteleczki,
które rozbijają się w brzuchu i rozlewają po ciełe

biegłam przez sześciokątny labirynt słyszałam
jak z trzaskiem zamykają się wszystkie drzwi
przez szpary sączą się mętne perły które nie mogą pęknąć
jak pękają wszystkie ściany szmacieją mięśnie
wiotczeją tynki gną się sufity murszeją nabłonki
jak wszystkie komórki biją na alarm
a zaraz potem zamierają
nie miałam pojęcia

ZAŁĄCZNIK 2.

KARTA PRACY

Przeczytaj wiersz Anny Adamowicz zatytułowany *jadłoba* i wykonaj następujące polecenia:

1. Scharakteryzuj podmiotkę liryczną wiersza. Kim jest? W jakim tonie się wypowiada? Jak myślisz, do kogo kieruje swoje słowa?

2. Jaką rolę w utworze odgrywa miód? Czego symbolem jest i w jaki sposób symbolika ta ulega przemianie w wierszu? W razie potrzeby skorzystaj ze słownika symboli.

3. Jakie konsekwencje „wydarcia pszczołom miodu z gardeł” ukazuje utwór? Co mogą one symbolizować?

4. Jakie inne nawiązania mitologiczne, poza historią Melissy, odnajdujesz w utworze? Wymień je i uzasadnij swój wybór.

5. Jak rozumiesz kończącą utwór frazę „nie miałam pojęcia”? Odwołaj się do historii Melissy i wyjaśnij, czego może dotyczyć niewiedza podmiotki lirycznej.

ORGANIZATOR

FUNDACJA WISŁAWY SZYMBORSKIEJ

PARTNERZY

kbf:

Pałac Potockich

DOFINANSOWANIE

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury.

 Kraków